

Gespreksleidraad besturen gevolgen coronacrisis

Voorafgaand

- Het gesprek heeft de vorm van een semi-gestructureerd interview.
- Na het gesprek vul je de resultaten in collector in. Bij de vragen in deze gespreksleidraad staan de antwoordmogelijkheden uit de collector. Deze kun je gebruiken om waar nodig door te vragen. Ze zijn meestal niet bedoeld om tijdens het gesprek te benoemen.

Introductie (5min)

- Benoem het doel van het thema-onderzoek: we willen in kaart brengen wat de gevolgen zijn van de coronacrisis voor de ontwikkeling van leerlingen en wat besturen en scholen doen voor een ononderbroken ontwikkeling van leerlingen.
- Licht toe dat het gaat om een landelijk thema-onderzoek met als doel relevante informatie op te halen en lessen te trekken voor het voortgezet onderwijs.
- Er volgt geen rapportage op schoolniveau, gegevens worden getotaliseerd. In de rapportage is de individuele school niet herkenbaar. We rapporteren in de staat van het onderwijs 2022 en delen relevante kennis en goede voorbeelden zo snel als mogelijk (verwachting na de zomerperiode).
- Benoem het doel van het bestuursgesprek: we willen weten hoe het bestuur zicht heeft op de ontwikkeling van leerlingen, hoe het bestuur de aard en omvang van de gevolgen voor leerlingen inschat, daar op anticipeert en zorgt voor een ononderbroken ontwikkeling.
- Licht toe dat we later ook op schoolniveau informatie ophalen over hetzelfde thema bij de schoolleider, docenten/mentoren en leerlingen.

Algemeen beeld onderwijs tijdens de coronapandemie (25 min)

Vraag de school om algemene toelichting op de context/situatie, stel aansluitend de vragen.

1. Geef het bestuur eerst de gelegenheid om kort in te gaan op de huidige situatie. Hoe ervaart men deze?
2. Welke ambities heeft het bestuur gesteld voor het onderwijs tijdens de coronacrisis?
 - a. Wat heeft prioriteit? (bv doelen op gebied van afstandsonderwijs, begeleiding, leerlingen die op school onderwijs krijgen, etc.)?
 - b. Welke kaders stelt het bestuur? Welke afspraken zijn er gemaakt met de scholen?
3. In welke mate is het bestuur op dit moment tevreden over de onderwijskwaliteit?
 - a. Wat gaat goed, wat kan en moet beter?
 - b. Hoe weet het bestuur dit?
 - c. Zijn er veel verschillen tussen scholen/afdelingen en zo ja, waar worden deze door verklaard?
4. Wat ziet het bestuur als de belangrijkste gevolgen van de coronacrisis voor het onderwijs dat leerlingen krijgen?
 - a. Wat zijn de belangrijkste knelpunten in het aanbieden van goed onderwijs?
 - b. Wat zijn positieve gevolgen?

In de scorelijst in collector vragen we je in open tekstvakken beknopt de antwoorden op deze vragen te beschrijven. Hier is ruimte voor aantekeningen

5. Heeft het bestuur zorgen?
- a. Zo ja: Welke zorgen heeft het bestuur? Vraag door hoe groot de zorgen zijn.
 - b. Zo nee, vraag om een korte toelichting

In de scorelijst in collector vragen we je in een meerkeuzelijst naar de onderwerpen waar het bestuur zorgen over heeft en hier een score van 1 (enigszins) tot 5 (zeer groot) bij te geven. De onderwerpen zijn:

- a. Lerarentekort/verminderde inzet van leraren
- b. Belastbaarheid personeel (werkdruk)
- c. Competenties personeel (bv verschillen in digitale vaardigheden)
- d. Blijvende achterstanden voor groepen leerlingen
- e. Groeiende kansenongelijkheid
- f. Sociale veiligheid
- g. Welbevinden van leerlingen, motivatie, sociaal-emotionele ontwikkeling
- h. Te weinig effectieve onderwijstijd
- i. Achterblijvende burgerschapsvaardigheden (socialisatie)
- j. Gebrek aan praktijk/stages
- k. Anders, nl

6. Hoe groot is de groep docenten waarbij het bestuur zich zorgen maakt over het welbevinden?

In collector heb je de volgende antwoordmogelijkheden:

- a. (bijna) geen
- b. Ongeveer een kwart
- c. Ongeveer de helft
- d. Ongeveer driekwart
- e. (bijna) alle
- f. Het bestuur heeft hier (nog) onvoldoende zicht op

7. Welke personele knelpunten zijn er als gevolg van de coronacrisis?

In collector scoor je de volgende items op een vijfpuntsschaal (helemaal niet, een beetje, in redelijke mate, in belangrijke mate, in zeer belangrijke mate)

- a. Er is sprake van uitval
- b. Er is sprake van een te hoge werkdruk
- c. Het functioneren is minder dan normaal
- d. Anders, nl.

Gevolgen in beeld (20 min)

1. Terugkomend op de gevolgen voor leerlingen:
 - a) hoe krijgt het bestuur zicht op de gevolgen voor de cognitieve ontwikkeling van leerlingen? Wat is het beeld?
 - b) Hoe krijgt het bestuur zicht op de gevolgen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen? Wat is het beeld?
2. Hoe groot schat het bestuur de groep leerlingen met serieuze risico's op gebied van
 - a. Achterstanden/ontwikkeling op vakniveau
 - b. Taal/leesvaardigheid
 - c. Rekenvaardigheid
 - d. Sociaal-emotionele ontwikkeling
 - e. Welbevinden
 - f. Motivatie
 - g. Studievaardigheden
 - h. Burgerschap
 - i. Anders, nl....

gescoord wordt op: geen risico's, enkele leerlingen, specifieke groepen leerlingen, de meeste leerlingen, niet in beeld

3. Hoe schat het bestuur de ernst van risico's in op:
 - a. Achterstanden/ontwikkeling op vakniveau
 - b. Taal/leesvaardigheid
 - c. Rekenvaardigheid
 - d. Sociaal-emotionele ontwikkeling
 - e. Welbevinden

- f. Motivatie
- g. Studievaardigheden
- h. Burgerschap

gescoord wordt op een 5- puntsschaal zeer gering t/m zeer ernstig

4. Zijn er ook (groepen) leerlingen die erop vooruitgegaan zijn tijdens de coronacrisis?
- a. Hoe groot is die groep ongeveer?
 - b. Hoe komt het dat deze leerlingen erop vooruit zijn gegaan?

In collector heb je de volgende antwoordmogelijkheden:

- a. ja dit geldt voor minder dan 5% van de leerlingen
- b. ja dit geldt voor 5-15% van de leerlingen
- c. ja dit geldt voor 15-25% van de leerlingen
- d. ja dit geldt voor 25-50% van de leerlingen
- e. nee
- f. het bestuur heeft hier (nog) geen goed zicht op

Korte toelichting

5. In welke mate zijn verschillen tussen (groepen) leerlingen toegenomen?

gescoord wordt op een 5- puntsschaal niet t/m in zeer grote mate

Maatregelen en interventies (35 min)

1. Welke maatregelen neemt het bestuur – o.a. met behulp van de extra middelen - om te zorgen voor de ononderbroken ontwikkeling van leerlingen?
- a. Waarom is voor deze maatregelen gekozen?
 - b. Waar zijn deze maatregelen op gericht? (denk aan: extra onderwijstijd, aanbod, lespraktijk, kansengelijkheid, plaatsen en bevorderen)
 - c. Voor welke specifieke groepen zijn deze maatregelen ingezet?
 - d. Hoe weet het bestuur dat dit passende maatregelen zijn?
 - e. Hoe faciliteert het bestuur de uitvoering van de maatregelen op schoolniveau?
 - f. Welke opbrengsten verwacht het bestuur van deze maatregelen?
 - g. Welke opbrengsten ziet het bestuur eventueel al in de praktijk?
 - h. Hoe houdt het bestuur zicht op de uitvoering van de maatregelen?

In collector vragen we de getroffen maatregelen beknopt te omschrijven (welke maatregelen, waarom effectief, beoogde opbrengsten)

2. Wat draagt op dit moment bij aan de ontwikkeling van leerlingen?
- a. Welke aanpak(ken) zijn succesvol?
 - b. Welke resultaten boekt het bestuur?
 - c. Hoe weet het bestuur dit?
 - d. Wat maakt dat deze aanpakken succesvol zijn?
 - e. Wat zijn de randvoorwaarden om dit te realiseren?
 - f. Wat betekent dat voor de inzet voor de langere termijn?

In collector vragen we je het antwoord op deze vragen beknopt weer te geven.

3. Hoe zijn de subsidies inhaal- en ondersteuningsprogramma gebruikt?

Antwoordmogelijkheden in collector:

- a. Bijles / verlengde schooldag
- b. Huiswerkbegeleiding
- c. Extra onderwijs tijdens vakantieperiode
- d. Examentraining
- e. Anders, nl
- f. Geen subsidie aangevraagd

4. Wat heeft het bestuur - binnen en buiten het kader van het Nationaal Programma Onderwijs - nodig om de uitvoering van de maatregelen voldoende uit te voeren? (meerdere antwoorden mogelijk)

Antwoordmogelijkheden in collector:

- a. Meer personeel
- b. Scholing van het huidige personeel
- c. Structurele extra financiering
- d. Kennisdeling op gebied van bewezen goede aanpakken (wetenschappelijke kennis)
- e. Kennisdeling op gebied van goede praktijken (praktijkkennis)
- f. Externe hulp bijvoorbeeld adviesbureaus
- g. Samenwerking in de regio
- h. Toestemming om tijdelijk te mogen afwijken van bepaalde wet- en regelgeving.
- i. Niets
- j. Anders nl.

Afronding (5min)

Stellingen

In collector vragen we je de volgende stellingen te scoren. Dat doe je na het onderzoek op de afdeling(en) vallend onder het bestuur. Leidend is de vraag welke mate sprake is van de situatie zoals in de stelling beschreven. Je scoort die in een vijfpuntsschaal; (helemaal niet, een beetje, in redelijke mate, in belangrijke mate, in zeer belangrijke mate).

1. Zicht op de gevolgen van de coronacrisis,

- Het bestuur heeft een werkwijze om de gevolgen van de coronacrisis voor de brede ontwikkeling van leerlingen goed in beeld te brengen.
- Het bestuur heeft zicht op de gevolgen voor de cognitieve ontwikkeling van leerlingen.
- Het bestuur heeft zicht op de gevolgen voor de sociaal-emotionele ontwikkeling en het welbevinden van leerlingen.

2. Maatregelen die het bestuur treft

- Het bestuur treft maatregelen om de het onderwijs aan te laten sluiten bij de onderwijsbehoefte van leerlingen
- De maatregelen van het bestuur zijn evidence-informed
- Het bestuur zet aanvullende middelen in, zoals de subsidie 'inhaal- en ondersteuningsprogramma's'.

3. Sturing van het bestuur op maatregelen

- Het bestuur heeft prioriteiten met betrekking tot onderwijs tijdens de coronacrisis
- Het bestuur heeft doelen geformuleerd die hierbij aansluiten
- Het bestuur heeft nagedacht hoe het de effecten van de maatregelen gaat evalueren
- De sturing van het bestuur werkt door op schoolniveau